

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de leden van de Vaste Kamercommissie voor Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Per e-mail: cie.szw@tweedekamer.nl

Lange Voorhout 9
2514 EA Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.nationaalrapporteur.nl

Onze referentie
14093

Datum 9 september 2025
Betreft Inbreng commissiedebat arbeidsmigratie 11 september 2025

Geachte leden van de vaste Kamercommissie voor Sociale Zaken en
Werkgelegenheid,

Op donderdag 11 september komt uw commissie bijeen voor het commissiedebat
Arbeidsmigratie. Als Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld
tegen Kinderen geef ik u hierbij graag enkele punten ter overweging mee.

Als Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen heb
ik de onafhankelijke en wettelijke taak om onderzoek te doen naar de aard,
omvang en aanpak van mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen. Op
basis hiervan adviseer ik de Nederlandse regering over de voorkoming en
bestrijding van beide fenomenen en over de toegang tot hulp en bescherming van
slachtoffers.

Mensenhandel omvat onder meer seksuele, criminele en arbeidsuitbuiting. Bij
arbeidsuitbuiting lopen met name arbeidsmigranten in sectoren met laagbetaalde,
laaggeschoolde en flexibele arbeid een hoog risico. Zij beschikken vaak over
beperkte kennis van de Nederlandse wet- en regelgeving en zijn sterk afhankelijk
van hun werkgever, bijvoorbeeld voor huisvesting, vervoer en verzekeringen.

Bijna wekelijks bereiken ons berichten over misstanden. De recente zaak rond
sportschool Saints and Stars staat niet op zichzelf, maar is exemplarisch voor een
structureel probleem. Arbeidsmigranten worden geconfronteerd met uitblijvende
betalingen, buitensporig lange werkdagen en slechte huisvesting. In de ernstigste
gevallen gaat het zelfs om het inhouden van paspoorten, dwang, geweld en
opsluiting.

Mijn voorgangers en ik hebben herhaaldelijk gewezen op de tekortschietende
aanpak van arbeidsuitbuiting in Nederland. Strafrechtelijk, omdat slechts enkele
zaken de rechter bereiken. Bestuursrechtelijk, omdat opgelegde boetes door
malafide ondernemers simpelweg worden ingecalculeerd. Zoals de Rekenkamer in
2021 kernachtig stelde: de daders gaan vrijuit, de slachtoffers worden niet
geholpen.¹ In het onderzoek '[Rijke signalen, wisselende opvolging](#)' dat ik eerder
dit jaar publiceerde brengen we de tekortkomingen in de strafrechtelijke aanpak
van arbeidsuiting aan het licht.

---

¹ Algemene Rekenkamer, 2021 (Daders vrijuit, slachtoffers niet geholpen)

Datum
9 september 2025
Onze referentie
14093

Het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten, onder leiding van de heer Roemer, concludeerde al dat de bescherming van arbeidsmigranten structureel versterkt moet worden. Onder de kabinetten Rutte III en IV zijn de eerste aanbevelingen opgepakt, en ook het huidige (demissionaire) kabinet heeft enkele stappen gezet, onder andere met de Wet ter Beschikkingstelling van Arbeidskrachten en de wijziging van het mensenhandelartikel, waarbij 'ernstige benadeling' apart strafbaar is gesteld.

Toch moet ik constateren dat deze maatregelen onvoldoende zijn. Keer op keer blijkt dat economische belangen van bedrijven voorrang krijgen boven het welzijn van arbeidsmigranten en dat we andere maatstaven hanteren voor arbeidsmigranten dan voor Nederlandse werknemers in deze sectoren. Om deze discriminerende praktijken echt aan te pakken zijn aanvullende, ingrijpende stappen noodzakelijk. Te denken is aan:

- een uitzendverbod en meer vaste contracten voor arbeidsmigranten werkzaam in kwetsbare sectoren, naar Duits voorbeeld in de vleesverwerkende industrie (ook geagendeerd voor 11 september);
- een bestuursrechtelijk verbod voor malafide uitleners, zoals aanbevolen in de Roemer-agenda, maar helaas niet opgevolgd.

Ik doe een dringend beroep op u om deze aanvullende maatregelen te overwegen.

Daarnaast is een bredere maatschappelijke discussie nodig over de fundamenteën van onze economie. Onze welvaart leunt in belangrijke mate op laagbetaalde en kwetsbare arbeidsmigranten. Is dat wenselijk? Het minste wat wij hen verschuldigd zijn, is een veilige werk- en leefomgeving waar hun arbeidsrechten worden gerespecteerd. Dat dit tot nu toe onvoldoende is gelukt, is moeilijk te verenigen met het beeld van Nederland als welvarend land.

Ik verzoek u bovenstaande punten mee te nemen in uw beraadslagingen. Uiteraard ben ik graag bereid mijn punten nader toe te lichten en met u in gesprek te gaan over de aanpak van arbeidsuitbuiting.

Met vriendelijke groet,

Conny Rijken
*Nationaal Rapporteur Mensenhandel en
Seksueel Geweld tegen Kinderen*